

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobců: **a) O. T., b) nezl. K. T. c) nelz. J. C.**, zastoupení Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2019, č. j. 61 Az 24/2019 – 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobců **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobců advokátce Mgr. Beatě Kaczynské **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 3. 2019, č. j. OAM-265/ZA-ZA12-VL16-2018 neudělil žalobkyním a) a b) mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutím ze dne 27. 3. 2019, č. j. OAM-265/ZA-ZA12-VL16-2018-II žalovaný neudělil žalobci c) mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

[2] Žalobkyně a) podala jménem svým a jako zákonná zástupkyně i jménem žalobců b) a c) žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterou krajský soud zamítl. V odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že nynější žádost žalobkyň a) a b) je v pořadí již druhou žádostí o udělení mezinárodní ochrany. První žádost podala žalobkyně a) jménem svým i jménem žalobkyně b) dne 20. 11. 2015 a jako důvod uváděla obavu ze současné bezpečnostní situace na Ukrajině, zejména obavu z vysoké kriminality a z rozšíření vojenského konfliktu i do domovské oblasti, kde naposledy s rodinou žila. Tvrdila rovněž obavu z pronásledování za vyjádření vlastních politických či protiválečných názorů, z rozšíření korupce, z obecně neuspokojivé ekonomické situace a obavu z povolání jejího manžela do armády.

[3] Krajský soud dále shrnul důvody, kterými žalobkyně a) odůvodnila svoji nynější žádost a rovněž i žádost žalobkyně b) o mezinárodní ochranu – obava z trestního stíhání manžela žalobkyně a) za jejich společnou účast na proruském mítinku a jeho vyhýbání se vojenské službě a potřeba sloučení rodiny. Žádost o mezinárodní ochranu nezletilého žalobce c) podal jeho jménem zákonný zástupce [otec žalobců b) a c) a manžel žalobkyně a)] a odůvodnil ji stejnými důvody, které uvedl v odůvodnění své žádosti a potřebou sloučení rodiny. Dodal přitom, že pokud by se (otec) vrátil na Ukrajinu, byl by uvězněn a neměl by kdo zajišťovat prostředky pro rodinu.

[4] Krajský soud dále poukázal na pohovor žalobkyně a) k žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobkyně a) při tomto pohovoru uvedla, že nebyla členkou žádné politické strany, účastnila se však řady politických mítinků v Melitopolu v roce 2014. Na jednom z nich podepsala s manželem petici za celní unii Ruska a Ukrajiny. V souvislosti s účastí na tomto mítinku a podepsáním petice žádné problémy s manželem neměli. Mohla by se spolu se žalobkyní b) na Ukrajinu vrátit, protože sama trestně stíhána není, avšak bez manžela se vrátit odmítá. Proč policie za společnou účast na politickém mítinku stíhá pouze manžela, žalobkyně a) vysvětlila tím, že manžel se vyhýbal vojenské službě a pracoval také na území Ruska ve firmě, která patřila Straně Regionu. Pozdější tvrzení žalobkyně a) doplněné do správního spisu dne 23. 4. 2018 o tom, že i ona má obavu z trestního stíhání, neboť policie ji a jejího manžela hledala v místě jejího registrovaného pobytu na Ukrajině, označil krajský soud s ohledem na předchozí tvrzení žalobkyně a) a také s ohledem na shromážděné informace Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra o politické a bezpečnostní situaci na Ukrajině, mezinárodních smlouvách o lidských právech a osobních svobodách, vojenské službě a vnitřně přesídlených osobách ze dne 14. 9. 2018 a informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 5. 2018 týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí za nevěrohodné a účelové. Uvedl, že od demonstrace uběhlo téměř pět a tři čtvrtě roku, proto nelze uvěřit, že by žalobkyni a) v případě návratu hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Poukázal rovněž na skutečnost, že ani manželovi žalobkyně a) nebyla mezinárodní ochrana v žádné z jejích forem udělena, přičemž ten proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobu k příslušnému soudu nepodal.

II. Kasační stížnost

[5] Žalobkyně a) podala jménem svým i jménem nezletilých žalobců b) a c) [dále jen „stěžovatelé“] proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatelé bez bližších podrobností odůvodňují zásadním právním pochybením krajského soudu, které mohlo mít dopad do jejich právního postavení, a také rozporem napadeného rozsudku s ustálenou judikaturou.

[6] Stěžovatelé v kasační stížnosti připomněli, že stěžovatelka a) odůvodnila žádost o mezinárodní ochranu zejména obavami z trestního stíhání jejího manžela i jí samé pro účast na proruském mítinku. Žalovanému vytkli, že toto tvrzení považoval za nevěrohodné, aniž by svůj závěr podložil konkrétními důkazy. Krajský soud tuto námitku shledal nedůvodnou a konstatoval, že se shoduje se žalovaným, že tvrzení ohledně trestního stíhání stěžovatelky a) v případě jejího návratu do země původu je zcela účelové a nevěrohodné. Stěžovatelé se domnívají, že stěžovatelka své tvrzení podpořila věrohodnou výpovědí a odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, podle kterého

pokračování

„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ (zdůraznění doplněno kasačním soudem).“ Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že věrohodnost výpovědi stěžovatelky a) nebyla ve správním řízení žalovaným vyvrácena. Jelikož krajský soud závěry žalovaného pouze bez bližšího odůvodnění převzal a se žalobními námitkami se řádně nevypořádal, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost podali stěžovatelé včas, prostřednictvím své advokátky a proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.). Podmínkou věcného přezkumu kasačních stížností ve věcech mezinárodní ochrany je rovněž jejich přijatelnost. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná pouze tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, kasační soud ji pro nepřijatelnost odmítne.

[8] Situace, které lze považovat za natolik zásadní a intenzivní, že přesahují vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud předestřel v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS:

- 1) *Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) *Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.*
- 3) *Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon (Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně).*
- 4) *V napadeném rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud shledal zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele (krajský soud v napadeném rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze ani vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva; v obou nastíněných situacích se současně lze důvodně domnívat, že kdyby k pochybení nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné).*

[9] Nejvyšší správní soud dospěl po zhodnocení vznesených argumentů k závěru, že kasační stížnost nesplňuje podmínky přijatelnosti. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, na který stěžovatelé v kasační stížnosti odkazují, není s napadeným rozhodnutím krajského soudu v rozporu. Žádnou jinou rozpornou judikaturu ani žádné jiné zásadní pochybení krajského soudu stěžovatelé neuvádějí. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, na který stěžovatelé odkazují, vyplývá, že je-li s ohledem na charakter země původu, způsob výkonu státní moci a možnost uplatňování politických práv známo, že stav dodržování lidských práv vykazuje značné nedostatky, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že při protirežimních demonstracích dochází k nezákonnému zadržování a zatýkání občanů bez možnosti kontroly civilními orgány státu, pak tuto skutečnost musí správní orgán zohlednit v situaci důkazní nouze ve prospěch žadatele o azyl. Je-li však země původu žadatele

o azyl právním státem s demokratickým režimem, je na žadateli, aby věrohodně prokázal, že je skutečně pronásledován.

[10] Krajský soud v napadeném rozsudku přesvědčivě vyložil, proč považuje tvrzení stěžovatelky a) ohledně jejího trestního stíhání za nevěrohodné. Zhodnocením všech postupně uváděných tvrzení a shromážděných informací o zemi původu dospěl k závěru, že stěžovatelce a) v případě návratu na Ukrajinu nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, a proto nelze ani přisvědčit tvrzením nezletilých stěžovatelů b) a c), že jim neudělení mezinárodní ochrany znemožňuje realizovat právo na rodinný život. Tento závěr považuje Nejvyšší správní soud nejen za logický, ale i za souladný s rozsudkem, na který stěžovatelé v kasační stížnosti odkázali. Žalovaný neměl povinnost shromáždit důkazy, kterými by věrohodnost výpovědi stěžovatelky a) zpochybnil nebo vyvrátil, neboť její tvrzení nepovažoval s ohledem na všechna učiněná tvrzení a shromážděné informace o zemi původu za věrohodné.

[11] Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neodchyluje se od dosavadní judikatury kasačního soudu a krajský soud se nedopustil ani jiného zásadního právního pochybení, které mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatelů. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104 a s. ř. s.).

[12] Krajský soud ustanovil usnesením ze dne 20. 5. 2019, č. j. 61 Az 24/2019-25, 61 Az 25/2019 stěžovatelům zástupkyni pro řízení před krajským soudem advokátku Mgr. Beatu Kaczynskou. Ustanovené zastoupení se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti, přičemž hotové výdaje a odměnu za zastupování v takovém případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s.). Ustanovená zástupkyně bez bližšího odůvodnění vyčíslila odměnu a náklady za zastoupení částkou 7 740 Kč bez DPH. Jelikož v řízení provedla pouze jeden úkon právní služby, a to doplněním kasační stížnosti, přiznal ji kasační soud odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 3 100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1999 Sb., advokátního tarifu], a dále paušální náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy částku ve výši 3 400,- Kč. Zástupkyně stěžovatelů je plátkyní daně z přidané hodnoty, celková výše odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů se proto zvyšuje o částku 714 Kč (21% DPH). Celková částka ve výši 4 114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 16. prosince 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu